

Fullmäktige 20.03.2023 § 32

§ 32

Fråga om förtida avverkning och stopp för denna på tomter för allmänna byggnader

Beredning och upplysningar:
Lehtinen Maija
Martinsen Kimmo
Lundgren Laura
fornamn.efternamn@esbo.fi
Växel 09 816 21

Förslag

Stadsstyrelsen

Fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på Tiina Elos och Meri Löyttyniemis m.fl. fråga 7.12.2022 om förtida avverkning och stopp för denna på detaljplanerade tomter för allmänna byggnader och konstaterar att frågan är slutbehandlad.

Behandling

Tiina Elo lämnade understödd av Löyttyniemi m.fl. följande förslag till hemställan: 4.1

Fullmäktige hemställer att staden som en del av beredningen av färdplanen för att trygga den biologiska mångfalden letar efter sätt att skydda naturen på obebyggda Y-tomter med hänsyn till tomternas användbarhet tillsammans med Miljöministeriet och andra samarbetspartner.

Efter avslutad diskussion konstaterade ordföranden att stadsstyrelsens förslag hade godkänts enhälligt.

Ordföranden frågade om Tiina Elos förslag till hemställan kan godkännas enhälligt. Eftersom ingen motsatte sig förslaget, konstaterade ordföranden att fullmäktige godkänt det enhälligt.

Beslut

Fullmäktige:
Stadsstyrelsens förslag godkändes enhälligt.

Dessutom godkändes följande hemställan:

Fullmäktige hemställer att staden som en del av beredningen av färdplanen för att trygga den biologiska mångfalden letar efter sätt att skydda naturen på obebyggda Y-tomter med hänsyn till tomternas användbarhet tillsammans med Miljöministeriet och andra samarbetspartner.

Redogörelse

Frågan

Tiina Elo och Meri Löyttyniemi samt 22 andra fullmäktigeledamöter ställde 7.12.2022 en fråga om förtida avverkning och stopp för denna på detaljplanerade tomter för allmänna byggnader.

I frågan framförs att

Länsiväylä rapporterade 1.12.2022 att staden avverkat skog på en obebyggd tomt för allmänna byggnader i stadens ägo på Klarisvägen i Storå kern, trots att det inte fanns några planer på att bygga på tomten. Tomten där den avverkade skogsdungen har legat planlades för ett daghem 2006. För avverkningen av cirka 20 stora aspar och gallringen av mindre trädbestånd har ett tillstånd för miljöåtgärder beviljats. Staden motiverar avverkningen med att träden måste fällas för att förhindra flygekorren att ta sig från den intilliggande Centralparken till tomten, på vilken det i framtiden eventuellt byggs till exempel ett daghem. Avverkningen motiveras med att det ska förbli möjligt att bygga på tomten. I stadens investeringsprogram ingår dock inte något projekt på tomten och staden har inte för avsikt att inom den närmaste framtiden överlåta tomten till en privat serviceproducent för byggande. Staden har förbundit sig att hejda försvagandet av naturens mångfald. Vid förhandlingarna om 2023 års budget beslutade fullmäktige grupperna om ett anslag på 150 000 euro för plantering av träd, buskar och andra växter samt för anläggning av ängar. Det är motstridigt att samtidigt som fullmäktige vill ha fler träd fälls det träd i onödan. Motiveringarna till denna avverkning för säkerhets skull visar att det handlar om mycket mer än bara de förlorade träden. Om stadens praxis är att fälla träd i förtid för att tomten ska kunna byggas i framtiden, har Esboborna skäl att vara oroad för avverkning av närskogar på motsvarande tomter och närnatur kommer att gå förlorad i strid med stadens strategiska mål. I den allt tätare bebyggda staden blir det allt viktigare att det finns naturområden inne bland bebyggelsen. De är viktiga för både invånarna och naturens mångfald och de fungerar också som kolsänkor. Nu är det viktigt att finna fungerande metoder för att bevara närskogen och den grönskande livsmiljön samtidigt som man säkerställer att tomter kan byggas i framtiden om det behövs. Vi undertecknade ledamöter frågar: 1. Har det genomförts motsvarande förtida avverkningar på andra tomter för allmänna byggnader eller i andra områden som anvisats för byggande och på vilka grunder i så fall? 2. Vilka åtgärder ämnar staden vidta för att hitta procedurer för att stoppa förtida avverkning på tomter för allmänna byggnader och samtidigt beakta det eventuella behovet av att använda tomterna i framtiden?

Svar på frågan

Aspdungen har avverkats från södra delen av en obebyggd tomt för allmänna byggnader med beteckningen Y i Storå kern. Tomtens nummer är 21044/1 och detaljplanen är från år 2006. I stadens investeringsprogram har det inte reserverats anslag för byggande av en tomt för allmänna byggnader i Storå kern, men en sådan tomt kan också genom ett ansökningsförfarande överlåtas till byggande av lokaler för privat tjänsteproduktion. Enligt prognosen ökar folkmängden i Storå kern kraftigt.

I detaljplanen säkerställs tillräckliga tomtreserveringar för allmänna byggnader, också för framtiden. Staden har beklagligt få tomter för allmänna byggnader jämfört med den prognostiserade folkökningen. Just i Stor-Mattby finns det stora utmaningar. Det är svårt, om inte omöjligt, att i efterhand anvisa tomter för allmänna byggnader, eftersom de kräver stor plats bland den tätande bebyggelsen.

Affärsverket Esbo lokaler eftersträvar en tillräcklig reserv av tomter för allmänna byggnader för framtida behov på många olika sätt, bland annat genom att påverka detaljplaneringen och olika placeringstillstånd. Esbo lokaler har som en förebyggande åtgärd bett experter vid stadsteknikcentralen bedöma om det finns skäl till förebyggande avverkning på tomt nr 21044/1 som gränsar till Centralparken, för att

förebygga konfliktsituationer mellan genomförandet av närservice och naturvärden när det ansöks om bygglov för projektet. Syftet med avverkningen är att styra den rödlistade flygekorren att etablera habitat i områden som anvisats som skog och parkområden, i detta fall den till tomten gränsande Centralparken.

Den förebyggande avverkningen föregicks av en naturutredning våren 2021. I den södra delen av tomten, där aspdungen senare avverkades, observerades inga tecken på flygekorre. Utifrån resultatet av utredningen ansökte man om tillstånd för miljöåtgärder, som beviljades 12/2021. Vid handläggningen av en ansökan om tillstånd för miljöåtgärder bedöms verkningarna också i den närmaste omgivningen och ansökan av avverkning av träd prövas alltid från fall till fall. Avverkningen har således inte anställt skada för flygekorren eller på dess föröknings- och rastplatser. Avverkningen bedömdes inte heller ha en negativ inverkan på en gynnsam skyddsnivå för flygekorren.

För stadsborna viktiga närskogar och andra grönområden reserveras särskilt i detaljplanen och man ser till att de hålls i rekreationsbruk också för kommande generationer. Planenliga, obebyggda tomter ska inte jämföras med närskogar och andra grönområden, eftersom det föreligger en laglig rätt att bygga på tomterna även på kort sikt. Obebyggda tomter kan medföra ökad trivsel i ett bostadsområde, men man måste ändå se till att tomten kan bebyggas av kommande generationer. Detta gäller särskilt tomterna för allmänna byggnader, som i detaljplanen reserverats för närservice för invånarna i området.

1. Har det genomförts motsvarande förtida avverkningar på andra tomter för allmänna byggnader eller i andra områden som anvisats för byggande och på vilka grunder i så fall?

Nej, det har det inte. På vissa tomter för allmänna byggnader har utredningar gjorts, men av olika orsaker har förebyggande avverkning inte genomförts: trädbeståndet har kanske inte ansetts vara gynnsamt för flygekorren eller det har inte observerats tecken på flygekorre i tomtens närområden. Det är alltså endast på tomten i Storåkern som gränsar mot Centralparken som man avverkat i förebyggande syfte. Andra områden än tomter för allmänna byggnader som anvisats för byggande byggs vanligen strax efter detaljplanläggningen, varvid de förutsättningar för byggande som säkerställts under planläggningsprocessen kvarstår fram till byggnadsskedet också i fråga om naturvärden.

2. Vilka åtgärder ämnar staden vidta för att hitta procedurer för att stoppa förtida avverkning på tomter för allmänna byggnader och samtidigt beakta det eventuella behovet av att använda tomterna i framtiden?

I förebyggande syfte har det i städernas grönområden sparats högklassiga skogar för flygekorren, både i Esbo och på annat håll. På så sätt försöker man styra flygekorren att använda stadens grönområden som sina habitat och inte trädbevuxna tomter där byggande har planerats. Flygekorren kan lockas till ett område med holkar i träden, eftersom bristen på bohålor är en faktor som bromsar flygekorrens spridning.

Genom att förbättra livsmiljön i grönområdena kan man dock inte förhindra att flygekorren också tar sig till trädbevuxna, detaljplanerade tomter. Den enda naturenliga metoden som man kommit på är att genom avverkning minska sådana tomters lockelse.

Staden känner alltså inte till något annat sätt att styra flygekorren att hålla sig borta från detaljplanerade tomter än förebyggande avverkning. Om staden avstår från förebyggande avverkning också på en sådan skogbevuxen tomt för allmänna byggnader där flygekorren bor i skogar i närheten, innebär det enligt lagen att staden avstår från tomten. Då kan inte heller genomförande av lagstadgade närtjänster garanteras för invånarna i området.

Behandling av stadsstyrelsen 23.1.2023

Ärendet återremitteras till ny beredning så att det redogörs för Esbo stads roll i det EU-finansierade projektet Flygekorre-LIFE samt hurdana metoder som kan utvecklas utifrån den kompetens som förvärvats i projektet, så att, inom lagens ram, avverkning på tomter för allmänna byggnader i förtid kan undvikas, dock så att tomterna vid behov kan tas i bruk.

Tillägg till svaret

Samarbetsprojektet Flygekorre-LIFE främjar skydd av flygekorren i Europa. Projektet sammanför de viktigaste aktörerna inom markanvändning, såsom planläggning och skogsbruk, samt fakta om flygekorrens habitat. Huvudsökande av projektmedel är Forststyrelsens naturtjänster, som ansvarar för ledningen av projektet. Projektet omfattar sammanlagt cirka 120 objekt. Budgeten är 8,9 miljoner euro, varav merparten utgörs av LIFE Natur-finansiering från EU.

Esbo, Jyväskylä och Kuopio svarar för ett delprojekt som fokuserar på skydd av flygekorren i tätorter och lyfter fram städernas synpunkter och erfarenheter. Städerna koncentrerade sig på att lyfta fram sin egen beprövade praxis och utföra konkret skyddsarbete (bland annat plantering av träd). Städerna sammanställde en guide om god praxis för samordning av skydd av flygekorren och stadsplaneringen: [Liito-oravan huomioiminen kaupunkisuunnittelussa - hyvien käytäntöjen opas](#).

I guiden behandlades olika sätt att sörja för flygekorrens habitat i olika skeden av markanvändningsplaneringen. Däremot behandlas överhuvudtaget inte, varken i guiden eller projektet, de utmaningar som skyddet av flygekorren medför till exempel med tanke på möjligheten att bebygga tomter i framtiden.

Säkerställandet av lagstadgade offentliga närtjänster kräver alltså proaktiva åtgärder för att flygekorren ska etablera föröknings- och rastplatser på andra platser än tomter som enligt detaljplanen ska bebyggas.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 6.3.2023 § 70

Förslag

Stadsmiljödirektör Isotalo Olli

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på Tiina Elos och Meri Löyttyniemis m.fl. fråga 7.12.2022 om förtida avverkning och stopp för denna på detaljplanerade tomter för allmänna byggnader och konstaterar att frågan är slutbehandlad.

Behandling

Föredragandens ändringar vid mötet har beaktats i protokollet.

Beslut

Stadsstyrelsen:

Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Beslutshistoria

Bilaga

Tilläggsmaterial

- Valtuustokysymys kaavoitettujen tonttien hakkuista 7.12.2022

För kännedom